

roman skamene: má

txt martin fišer
ft lukáš havlena

Rozhovor s **Romanem Skamene**, bývalou velkou českou filmovou hvězdou, vznikl těžce, ale rychle. Prožívaje nelehké období života, Roman Skamene, legenda *Záhady hlavolamu*, později nepřehlédnutelná tvář filmů z éry změn – *Bony a klid* a *Tankový prapor*, rozhovor poskytl teprve po přimluvě přítele a kolegy Ludka Soboty. Rozhovor vznikl postupně, poprvé u pumpy pod pražským Hiltonem a pak na hercově domácí půdě – v parku na pražské Výtoni.

te nějakou votázku?

rychlý šípy jsem nesnášel. všichni ti skauti a pionýři mě štváli.

R. S.: Máte nějakou votázku?

Živel: **Pane Skamene, vy jste poslední léta znám jako velký spoluhráč komika Ludka Sobotovic, našeho národního pokladu, umělce, na jehož poslední dílo se tolik zbytečně plive. Co byste o něm řekli? Kde jste se seznámili?**

Přistupuje k nám důchodkyně a plete si nás s místními pubescenty.

Důchodkyně: Tady nemáte co dělat!

R. S.: Počkejte, my tady natáčíme. To bude vteřinka.

Důchodkyně: A ten váš pes tady hrabe!

R. S.: No, vždyť je to pes.

Živel: **Paní milá, děláme tady rozhovor do filmu o Ludkovi Sobotovi. Co si o něm myslíte?**

Milá důchodkyně: O Ludkovi? Proč o Ludkovi? Aha. No, ten je dobrej. Ale ten druhý – Dvořák, ten je opravdu takovej milej...

R. S.: Jo Pepík? Pepík je taky bezvadnej. Voni oba jsou bezvadní. Ale oba jsou takový zvláštní.

Milá paní důchodkyně: Ale ten Luděk, ten mě štve, protože když dokončí větu, udělá vždycky *hehehe*. Ale to už teď asi nedělá, že?

R. S.: To asi ne. Možná jenom v domácnosti. A to vám vadí? Dyť to je hezký. A tamhle přichází moje dcera. Pojď si ke mně sednout. Mluvíme o Ludkovi.

Velmi krásná a milá dcera Romana Skamene Sandra přisedá, hlídajíc rodinný poklad, trpasličího jezevčíka.

R. S.: Další otázka!

Živel: **Kde jste se tedy s L. S. poznali?**

R. S.: To už je tak strašně dávno, že já nevím. Víím jenom, že jsem s ním jezdil...

Živel: **Ale jeho hereckým partnerem jste se stal vlastně celkem nedávno...**

R. S.: No, to každopádně. My jsme se strašně hádali. Strašlivě, děsivě, ale vždycky v dobrým a oba jsme věděli, kdy máme skončit. No, mně se Luděk vždycky strašně líbil, co dělá tedy... To je takovej zvláštní, imponující človíček. Mně se líbil jeho humor, i když spoustě lidí prej vadí. Na to já

mám neustále problémy s textem. já se tak blbě učil ve škole, že to trvá furt.

říkám, že ho pak ale vlastně pořádně neznají. On je svůj. To se dá totiž i těžko komentovat. Komika v něm je, to bezesporu. Ten když vltíne na jeviště, má úplně zázračnej elán. Je to introvert, milující přírodu a samotu, ale přitom je strašně inteligentní. Když by to slyšel, tak řekne: „No jo, Roman Skamene, to je debil!“

Živel: A proč by to říkal?

R. S.: On je strašně milej a slušnej člověk, milující zvířata. My jsme měli kamaráda Ivana Jonáka, kterej teď sedí v base, a já bych mu strašně rád pomohl, protože on se mě zastal, když jsem byl vykořisťovanej partou gaunerů a visel jsem za nohy z třetího patra. Luděk je třeba úplně stejného názoru jako já, že je to úplnej, ale úplnej nesmysl, že by spáchal něco takovýho jako spunktování vraždy manželky.

Živel: Jak se vás zastal?

R. S.: Veřejně to nešlo, tak silou, se svými kamarádama. A my s Luděkem podporujeme jeho propuštění. Luděk je jeden z mála, kterej je totiž schopen rozlišovat.

Živel: Jak jste se vy dva chovali za totality?

R. S.: Luděk měl samozřejmě s různými řediteli divadel problémy. My jsme ale vlastně tím režimem procházeli. Komunismus mě osobně neničil, jenom příšerně vadil. Jeho to ale ničilo. To já ale nemůžu říkat jak.

Živel: Lidem začalo vadit, že do jeho poetiky a do další zábavní produkce začala pronikat vulgarita.

R. S.: Ale dyť to bylo krásný. Když jsou v humoru lechtivější fóry, tak je to jedině PŘÍJEMNÝ. Zákaz je pak cenzura a té bylo za komunismu přece dost.

Živel: Naučil jste se něco z umění improvizace Ludka Soboty, převzal jste od něj něco z jeho techniky projevu?

R. S.: Née, já nechci nic přebírat. Člověk přece nesmí kopírovat. Toho bych se děsil. Aby si někdo všiml, co to je za veličinu, tak na to má Sobotka právo. Už je to starej člověk, hodně starej, hehe. Nic jsem od něj nepochytil.

vždycky dostanu lepší roli jednou za deset let.

On vymyslel spoustu nádherných dialogů, monologů. To umí jenom on. On je umí šroubovat a říkat. Třeba ani humor Mládko se se Sobotovým nedá srovnávat. To se dá srovnat jedině s géniem Vlasty Buriana. Ti jsou si blízcí. Taky s Funěsem. Louis de Funès, to je můj veliký miláček. To je komika, nad kterou žasnu. Milostpaní, jakéj máte vy názor?

Paní vedle R. S.: Já měla ráda Menšíka a Sováka. Menšík, to byl komik! Tomu se hned tak nikdo nevyrovná. On byl přirozený. Ten jak otevřel pusu, tak se všichni smáli. A nebyl dostatečně ohodnocený.

R. S.: No jo, paní, to proto, že tady byl komunismus, to jsme si tu jeho slávu museli rozdělovat. Ale Sovák, to byla úplná líbeznost.

Paní: To jo, ale na Menšíka neměl. To byl gejzír. Všichni vystupovali za komunistů. Tahali je nahoru. To dneska víme.

R. S.: No paní, to víme.

Živel: **Komedie dnes prakticky nemá k životu. Před komiky dostávají šanci jiní. Třeba Dejdara není už čistej komik, vypravěč – snad je bavič, který ale staví na tom, co ti před ním dokázali.**

Paní: Dejdara, to je takovej kecal.

R. S.: Néé, Martin je bezvadnej kluk.

Živel: **Ale má toho asi moc. Hraje, produkuje, moderuje... a všechno jakoby „napůl“.**

R. S.: Možná máte pravdu. Sobotka oproti Dejdaroví byl třeba vždycky schopn pracovat autorsky.

Paní: Sobotka je dobrej. Neřve, nekřičí, nemáchá rukama. Ale jak dokončí větu, tak dělá to *hehehe*. To se mi nelíbí.

Živel: **Každěj velkej komik se, paní, směje sám sobě – Menšík i Štercl.**

R. S.: Petr Novotný – ten se sobě rád zasměje.

Paní: O tom mně ani nemluvte. Furt se chce rovnat Menšíkovi. Za vystoupení má 60 tisíc.

R. S.: A jo, odtud vítr vane...

Živel: **Jací jsou ti lidé, co v televizi a u filmu rozdělují práci?**

R. S.: To jsou dost tučný otázky. To je těžký a vošemetný.

Živel: **Lidi, kteří skutečně něco umějí, dnes sedí doma a upíjí se k smrti, protože nemají ani štace.**

R. S.: Jestli si dá někdo panáka, je to následek reakce na práci. Dělat

u filmu a v televizi je strašně těžký. Lidi si to vůbec neuvědomují. V TV a u filmu je to opravdu teď horší. Jsou tady mafie.

Živel: Proč jste u toho zůstal?

R. S.: Já nic jinýho neumím. Hraju odmalíčka. Neumím chodit do fabriky, dělat s elektrikou nebo opravovat boty.

Paní: Ale my vás opravdu máme rádi a rádi vás vidíme. Hraje přirozeně a hezky. Je jako jeden z nás. Není takovej fouňa jako někteří.

R. S.: Tak to nevím, co vám mám na to říct. Jste hodná.

Paní: No, nemyslete, já to říkám upřímně. Nejsem patolízal, já řeknu všem pravdu do očí. Menšíkovi kdyby dali 100 tisíc, tak bych mu to nezaviděla. Měl chudák smutnej osud.

R. S.: On si taky rád přihnul – vínečko.

Paní: ...a kouřil – to neměl dělat, když měl ty astma.

R. S.: To neměl. Ale tydle trable má spousta lidí. Já taky hulim jak divej.

Živel: Ale Luděk Sobota se už dnes pomalu začíná šetřit.

R. S.: V tom je skvělejší. On si ale dá večer vínečko. I před představením. Ale po představení najednou přiběhne a volá, dejte mi nějaký hodně drahý cigarety a naráz pak vykouří třeba 40 cigaret, strká si do pusy jednu za druhou. Pak týden nic. Není normální, je to komik, šílenec. Já těch svejch 40 udělám, ale za celý den.

Paní: No to dělá hlupej lidi.

R. S.: Jo, blbý lidi. Fakt blbci. Hloupý, to je slabý slovo. Blbí. To jsem já. Co na to říkáte, paní?

Paní: Na co? Na komiky?

R. S.: Nebojte, to byla jenom taková narážka.

Živel: Která byla vaše první role?

R. S.: Jedna z prvních byla *Princ a chudás*.

Paní: Já si jen pamatuju, že s váma hrál František Němec.

Živel: Jestli si Romana Skamene nepletete s Tomášem Holým...

R. S.: No to vám tedy děkuju, to ste mě teda naštvál. Skutečně první byl *Útěk*, pak *Rychlý šípy*. Útěk si už nikdo nepamatuje. 1962. S Ivanem Vyskočilem. Ten mladěj.

Živel: Vzpomenete si někdy na Červenáčka?

R. S.: Tak to režiroval takovej zvláštní človíček Hynek Bočan. Člověk, kterej má dodnes dost divnej a furt ten samej sestřih. Tehdy se nám ani moc nevěnoval. Dodnes když režiruje, vypadá to, že se filmování ani nevěnuje. Vít Olmer je to samý. Oba koukaj na to, co se před kamerou tak nějak samosebou děje a moc se tím vlastně nezabývají. Kdežto *Prince a chudáse* dělal Ráža, kterého jsem nedávno potkal. Za 14 dní nato umřel. Snad ne kvůli mně. To byl divnej chlap. Při režii se úplně třásl, skučel a svíjel, aby z nás dostal, co chtěl. Chtěl herce vyburcovat a dostat z něj, co chtěl. Metody taky divný, ale dokázal alespoň jeden dobrej film. Já si ale myslím, že *Záhada hlavolamu* nebyla úplným vítězným.

Živel: Přesto jste byl dobrej Červenáček a už vás v 90. letech nepřekonal. Dodnes taky máte rád červenou. (Roman Skamene má pod svetrem červené triko.)

R. S.: No.

Živel: Měl jste Rychlé šípy rád?

R. S.: Ne. Já to nesnášel. Všichni ti skauti a pionýři mě štvali. Nečetl jsem to, nedíval jsem se na to. Prostě nic. Byl to takovej socialistickéj přístup. Úplně se mi z toho dělalo zle!

Živel: A kdo vás k tomu natáčení tedy přivedl?

R. S.: Ále, prostě jsem se tam nějak objevil a dostal roli.

Živel: A kolik vám tehdy bylo, to jste byl přece malej kluk?

R. S.: Jo. A už mně to zůstalo.

Živel: To jste to měli v rodině?

R. S.: No rozhodně. Naše rodina je opravdu velmi malá už dlouhodobě. Mě už přerostla i moje dcera.

Živel: A pochází vaše rodina vůbec z Čech?

R. S.: No nepocházíme z Číny nebo z Vietnamu, jestli jste myslel, ale už moje babička byla taková srandovná ženština. Byla strašně malinká, neskutečně tlustá a chlastala. Nevěděli jsme kolikrát, jestli stojí, nebo leží. Nebyla ničím. Měla čtyři manžele. Všichni pod jejím vedením umřeli. Vona je nějak zničila nebo co. Já ještě žiju, protože moje žena mě drží.

Živel: Trpěl jste někdy frustrací bývalé dětské hvězdy?

R. S.: Dalo by se říct, že tím trpím každěj den. Hraju sice, mám pár rolí, ale... Když už něco mám, tak se s tím rvu a nadávám si: „Ty vole, ty

kreténe, cos to tam zas dělal!“ Ale je spousta kolegů, kteří to maj taky. Mám neustále problémy s textem. Já se tak blbě učil ve škole, že to trvá furt. Jedině když jsem pracoval s Ludkem Sobotou. Vyhovovala nám naprostá improvizace.

Živel: Vaše paní je vyšší než vy?

R. S.: Jo. Ale má 163 a já 160, i když ona tvrdí, že mám 159. To ale kecá. Chachá.

Živel: Jak jste se seznámili?

R. S.: Krásně. V létě, v restauraci v Planý, kde máme už léta po rodičích chatu, jsem potkal tuhle překrásnou buchtu a pozval ji na víno. Koupil jsem flašku jejím rodičům, ti se opili a my jsme si spolu začali. Jenomže já byl dábel. Mě tehdy zajímaly taky jiný baby, tak jsme se rozcházelí a scházeli, až mě můj kamarád Lubor Brinčil přesvědčil, abych neblbnul, že to je skvělá holka. Ona tehdy studovala VŠE, takže jsme se rozhodli, že ji v Praze najdeme, jenomže já nevěděl kde. Věděl jsem jen, jak se jmenuje a že je moc krásná.

Živel: Proč jste se ale rozcházelí?

R. S.: Já myslel, že kdo by mě hnál do chomoutu, se snad posral. Nicméně jsme za touhle krasavicí jeli a já jí koupil knihu *Ještě žiji*, kde na obálce byla fotka opice, a Lubor jí koupil zvejkacky. Na kolejkách ji ale podle jména nikdo neznal. Byly tam stovky holek, jenomže když jsme ji popsali, tak hned věděli. Byla totiž jedna z nejhezčích studentek. Měla krásný černý vlasy a já ji chtěl odprosit. Pozval jsem ji na výlet do Německa a Rakouska. Ve Vídni jsme s mými kamarády – emigranty šli na pornofilm a potom se narodila naše dcera. Vznikla den poté.

Živel: Zнала vás tehdy vaše budoucí paní jako herce?

R. S.: Zнала. Ale spíš jako takovýho zoufalce. V Planý u nás na chalupě to byly pořád mejdany, tam jestli je někdo herec, nebo ne, bylo jedno. Tam to lítalo. No prostě čurbes.

Živel: Já vás mám neustále před očima ve spojitosti s autákama. Měl jste někdy nějakou velkou americkou káru?

R. S.: Vite, kolik já jsem měl aut? Asi 35. Všechny možný káry. Některý střepy ještě hnijou na zahradě, ale teď máme jenom dvě malý. Citroënka a dcera Daihatsu. Ale jinak to byly ameriky a mercedesy. To bylo neuvěřitelný. Ale první auto byla stodesítka. Tu jsem naboural s Vlastou Zavřelem do okrsku VB. Byli jsme úplně namol. Jak se na nás ti policajti podívali tím okýnkem u auta, hned nás zatkli.

Živel: Jak je možný, že většina těch nejlepších herců pije? Dyť tím zabíjejí možnosti ještě něco dokázat.

R.S. unisono s dcerou: Ale to není pravda, že by pili jenom herci. Jenom se podívejte u nás kolem sebe. Je to na nich jenom víc vidět. Když uvidíte někde Romana Skamene s pivem v ruce vedle nějakýho Standy Vonáska, všimnete si prostě Romana Skamene. Herci pijou stejně jako normální lidi. Na Zábradlí, kde teď hraju *Tragédie myslitele*, si taky před představením dá každěj dvojku vína, protože vystupovat před lidí je nápor a alkohol trochu pomůže dodat sebevědomí.

Živel: Chápu. Dochází tak ke spoustě nedorozumění. Třeba Ludka Sobotu viděl herec Donutil při natáčení na oslavě Stelly Zázvorkové pít víno a protože si z něj dělal Sobota legraci, prásknul to produkci, a ti tam Sobotovi nedovolili vystoupit.

Sandra Skamene: Třeba takovej Donutil je člověk, kterýho maj lidi hrozně rádi, ale on nesnese kritiku a myslí si, že je nejlepší.

R. S.: A pak je to Bohnicemi vyléčeněj alkoholik. Já jsem taky musel přestat pít kořalku.

Živel: Máte nějaké herecké přání?

R. S.: Nemám žádněj sen. Vždycky dostanu lepší roli jednou za deset let. Teď by to snad zase mělo přijít, protože poslední film byl *Tankovej prapor*. Tam jsem si zahrál nechci říct důležitou, ale výstižnou roli. Myslel jsem si, že jsem to udělal dobře.

Živel: To souhlasím. Divím se, že vám například nedali roli ve *Waterloo po Česku*. Mohl jste si tam třeba zahrát Napoleona. Jiří Krampol sice hraje perfektně, ale film byste jinak třeba zachránili spolu. Postava Napoleona v tomto filmu ani nakonec není.

R. S.: To jsem rád, když mě někdo pochválí, a ten Napoleon, to by mě zajímalo. Kdyby byla taková role, šel bych do toho a mohla by to být klidně komedie. Takovýho despotu a gaunera bych si rád zahrál a myslím, že dobře.

